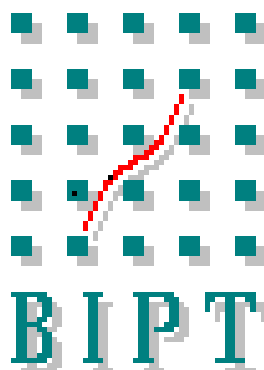

TWEEDE CONSULTATIE VAN HET BIPT OVER AFBRAAKPRIJZEN IN DE TELECOMMUNICATIESECTOR

BELGISCH INSTITUUT VOOR POSTDIENSTEN EN TELECOMMUNICATIE

2 JULI 2001

blanco pagina

INHOUDSTAFEL

1 SYNTHÈSE VAN DE ANTWOORDEN OP DE EERSTE OPENBARE CONSULTATIE IN JANUARI 2001	1
1.1 Inleiding	1
1.2 Terminologische aspecten.....	1
1.2.1 "Afbraakprijs"	2
1.2.2 Onvoldoende winstmarge.....	2
1.2.3 "Normale winst".....	3
1.2.4 Redelijk efficiënte dienstverrichter	3
1.2.5 Uitzonderlijk efficiënt.....	3
1.3 Definitie en segmentatie van de markten en diensten.....	4
1.3.1. Vanuit geografisch oogpunt	4
1.3.2. Vanuit het oogpunt van de diensten.....	4
1.3.3 Vanuit het oogpunt van de cliënteel.....	5
1.3.4. Vanuit het oogpunt van de periode van de dag of van de duur van de oproepen	5
1.4 Parameters voor een test inzake "price squeeze"	5
1.4.1. Inzake tarieven	5
1.4.2. Inzake kosten.....	6
1.4.3. Inzake de karakteristieken van de oproepen	7
1.5 Niveau van een redelijke brutomarge	7
1.6 Andere methodologieën voor de berekening van de kosten	7
1.7 Uitbreiding van de bevoegdheden van het BIPT	8
1.8 Andere bedenkingen.....	8
1.9 Conclusie	9
2 VOORSTEL VAN TEST INZAKE PRICE SQUEEZE	10
Vraag die ter consultatie wordt voorgelegd	11
3 VOORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 21 MAART 1991	11
Vraag die ter consultatie wordt voorgelegd	15

1 SYNTHESE VAN DE ANTWOORDEN OP DE EERSTE OPENBARE CONSULTATIE IN JANUARI 2001

1.1 INLEIDING

Dit document is een algemene synthese van de inhoud van de antwoorden die het BIPT heeft ingezameld naar aanleiding van de openbare consultatie over afbraakprijzen in de telecommunicatiesector.

De problematiek waarop die consultatie betrekking heeft, is uiteengezet in het consultatiedocument van 26 januari 2001, alsook in het advies van het BIPT van 29 september 2000 met betrekking tot de tariefhervorming die door de NV Belgacom werd beoogd voor 1 oktober 2000. Er wordt naar die twee documenten verwezen voor de inleidende uiteenzetting.

Hebben geantwoord op de consultatie :

- Belgacom
- British Telecom
- Codenet
- Colt Telecom
- Mobistar
- KPN Belgium
- de N.M.B.S.
- Telenet
- Versatel
- Worldcom

1.2 TERMINOLOGISCHE ASPECTEN

De eerste kwestie waaromtrent het Instituut suggesties wilde ontvangen van de actoren op de telecommunicatiemarkt, had betrekking op het begrip van een zeker aantal noties die worden gebruikt in het kader van een "price squeeze"-analyse.

Als te verduidelijken noties, vermeldde het Instituut in zijn consultatiedocument :

- afbraakprijzen ;
- onvoldoende winstmarges ;
- normale winst ;
- redelijk efficiënte dienstverrichter ;
- en uitzonderlijk efficiënt.

1.2.1 "Afbraakprijs"

De meeste bijdragen analyseren de notie "afbraakprijs" op grond van de winstmarge die aan de derde operatoren wordt gelaten door de toepassing van retailtarieven van een machtige operator.

Een "afbraakprijs" is een prijs die door een operator met een sterke marktpositie op een bepaalde markt wordt toegepast, en die de alternatieve operatoren die op diezelfde markt redelijk efficiënt zijn slechts een onvoldoende marge laat tussen enerzijds de interconnectietarieven in de ruime zin van het woord (dus inclusief de kosten voor set-up, transmissie, toegang tot een toegangspunt, collocatie,...) en anderzijds, de retailtarieven die door de dominante operator worden toegepast, alle al dan niet gepubliceerde kortingen inbegrepen.

Sommige bijdragen maken een onderscheid tussen de notie "afbraakprijs" en de notie "price squeeze".

In dat opzicht moet als "afbraakprijs" worden beschouwd de prijs die door een organisatie met een sterke marktpositie wordt gehanteerd in het kader van een kortetermijnbeleid dat erop gericht is, op een andere basis dan efficiëntie, haar concurrenten uit een bepaalde markt te duwen. Die praktijk gaat over het algemeen gepaard met een latere verhoging van de tarieven van de organisatie met een sterke marktpositie wanneer haar rivalen uit de weg zijn geruimd.

Price squeeze, in de enge betekenis, zou dan weer doelen op het geval waarin een verticaal geïntegreerde onderneming met een dominante positie op een bepaalde stroomopwaartse markt voor de derde operatoren op die stroomopwaartse markt, maar waarmee de dominante operator concurreert op een stroomafwaartse markt, een tarief zou toepassen zodanig dat geen enkele derde operator die redelijk efficiënt is, op die stroomafwaartse markt een redelijke marge kan bereiken.

1.2.2 Onvoldoende winstmarge

In de meeste bijdragen is specifiek nagedacht over de notie "onvoldoende winstmarge", waarbij de notie "wurgprijzen" die vermeld was in de lijst die door het Instituut was voorgesteld, genegeerd werd.

De respondenten die toch die notie van wurgprijs hebben onderzocht, zijn het erover eens dat het gaat om een vermindering van de winstmarges van de alternatieve operatoren die, hoewel die niet gerechtvaardigd wordt door overwegingen van economische aard, ertoe neigt de marge van die operatoren tot het hieronder beschreven niveau van ontoereikendheid te brengen.

Toch mag aan dat onderscheid niet te veel belang worden gehecht, omdat blijkt uit de formulering die in aanmerking wordt genomen in de voornaamste Europese teksten terzake, en in het bijzonder uit punt 117 van Bekendmaking 98/C 265/02 betreffende de toepassing van de mededingingsregels op overeenkomsten inzake toegang in de telecommunicatiesector, dat een tariefpraktijk die tot wurgprijzen leidt in hoofde van de alternatieve operatoren, een misbruik kan vormen indien die ertoe leidt dat de winstmarge van de redelijk efficiënte alternatieve operator onvoldoende wordt gemaakt.

Precies in verband met de definitie van die ontoereikendheid doen de verschillende bijdragen suggesties die in essentie verwijzen naar de tekst van de punten 117 tot 119 van de voormelde Bekendmaking 98/C 265/02.

Samengevat kan worden gesteld dat de respondenten van oordeel zijn dat een winstmarge onvoldoende is zodra die het de betreffende operator onmogelijk maakt om het geïnvesteerde kapitaal redelijk te vergoeden, d.i. volgens sommige bijdragen om een rendement te halen dat

hoger is dan of gelijk aan het rendement van een soortgelijke kapitaalinvestering in een onderneming die een equivalente of lagere risicofactor vertoont.

Toch duiken een aantal nuances op in verband met de precisie van de kosten die in aanmerking moeten worden genomen voor de beoordeling van de winstmarge, of in verband met het effectieve percentage van redelijke winstmarge. Zo worden in sommige bijdragen de "sales, general & administrative costs" inbegrepen, terwijl er in andere gewoon melding wordt gemaakt van alle kosten, afschrijvingen inbegrepen. Bovendien wordt in sommige bijdragen de idee geopperd dat een brutomarge van minder dan 60 % van de retailprijs die door de alternatieve operator wordt toegepast als onvoldoende moet worden beschouwd. In andere bijdragen is er sprake van een onvoldoende marge wanneer die minder dan 30 tot 60% bedraagt van de retailprijs die door dezelfde operator wordt toegepast.

1.2.3 "Normale winst"

Parallel met de definitie van onvoldoende winstmarge wordt van de notie "normale winst" in sommige bijdragen gezegd dat die minimaal 30 % van de retailprijs moet bedragen die door de alternatieve operator wordt toegepast; andere respondenten gaan tot 60 % voor dat minimum.

Sommigen beschouwen dat begrip abstracter, en beschrijven de "normale winst" als de winst die een onderneming moet halen als die op lange termijn wil overleven. Dat betekent onder andere dat de normale winst de onderneming in staat moet stellen de nodige middelen in te schakelen om marktaandeel te veroveren, om investeringen in netwerken te doen en om alle werkingskosten aan te kunnen, terwijl het geïnvesteerde kapitaal toch vergoed wordt (zie hierboven). Normale winst wordt ook soms gedefinieerd als de winst die niet uitsluitend het resultaat is van misbruik van een dominante positie.

1.2.4 Redelijk efficiënte dienstverrichter

Er waren maar weinig bijdragen waarin een algemene en abstracte definitie is gegeven van het begrip "redelijk efficiënte dienstverrichter".

Algemeen stemt men ermee in het weinig "werkbare" karakter te erkennen van de definitie van het begrip. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer men geprobeerd heeft in de definitie de idee te verwerken dat een dergelijke dienstverrichter moet beschikken over een "marktconforme kostenstructuur".

Andere bijdragen stellen de definitie in algemenere termen voor. Men vindt bijvoorbeeld de volgende definitie terug : "Dienstverrichter die in staat is om tegen zeer concurrentiële prijzen kwaliteitsdiensten te verstrekken op zijn eigen netwerk".

De verschillende bijdragen lijken evenwel tot de conclusie te leiden dat het moeilijk en weinig gepast is om het begrip "redelijk efficiënte dienstverrichter" in abstracto te definiëren.

1.2.5 Uitzonderlijk efficiënt

Bij de beoordeling van het eventuele bestaan van een "price squeeze"-praktijk, is de uitzonderlijke efficiëntie die welke moet worden aangetoond door een operator met een sterke marktpositie voor zijn stroomopwaartse verrichtingen, om de wurgprijzen te rechtvaardigen die zijn concurrenten ondergaan door de toepassing van een "agressief" retailtarief door de machtige operator op een stroomafwaartse markt.

De bijdragen zijn het er over het algemeen over eens dat het noodzakelijk is die uitzonderlijke efficiëntie te meten, rekening houdende met het schaalvoordeel dat een dominante operator kan bewerkstelligen dankzij zijn infrastructuur die hij overgeërfd heeft uit een monopolistisch verleden of uit zijn langdurige aanwezigheid op een bepaalde markt.

1.3 DEFINITIE EN SEGMENTATIE VAN DE MARKTEN EN DIENSTEN

De test inzake "price squeeze" moet worden uitgevoerd op een bepaalde markt of dienst. Dan rijst de vraag van de graad van segmentatie die op alle markten en diensten die deel uitmaken van de telecommunicatiesector moet worden toegepast.

1.3.1. Vanuit geografisch oogpunt

De vraag betreffende de segmentatie van de markten vanuit geografisch oogpunt heeft zeer uiteenlopende antwoorden opgeleverd, waaruit moeilijk een kenmerkende tendens kan worden afgeleid.

Zo vindt men in de verschillende bijdragen uiteenlopende voorstellen als :

- segmentatie op internationaal niveau;
- segmentatie op nationaal niveau;
- segmentatie op regionaal niveau;
- segmentatie verbonden aan de geografische opdeling van de retailtarieven en van de interconnectietarieven (waarbij het retailtarief van Belgacom verenigbaar moet blijven met een redelijke winstmarge voor een operator die interconnectie van het type EAA toepast);
- segmentatie volgens de verstrekte dienst;
- segmentatie op het niveau van het kleinst mogelijke geografische gebied (bijvoorbeeld een duidelijk begrensde industriezone).

1.3.2. Vanuit het oogpunt van de diensten

Wat de segmentatie verbonden aan de diensten betreft, komen uit de verschillende bijdragen drie benaderingen naar voren.

De eerste bestaat erin in een "price squeeze"-test rekening te houden met alle diensten, zonder uitzondering, waarvoor de historische operator over significant market power beschikt.

De tweede bestaat uit een opsomming van een zeker aantal welbepaalde diensten. Daaronder vallen :

- de dienst Wholesale-ADSL (Turboline) ;
- de Halflinks and leased lines ;
- de BRUO-diensten ;
- de diensten met toegevoegde waarde ;

- de zonale telefoondienst ;
- de internationale telefoondienst ;
- de Internetdiensten ;
- de diensten voor bijzondere toegang ;
- de Bilan-datadiensten;
- de rechtstreekse interconnectie met een mobiele operator.

Tot slot bestaat de derde aanpak die wordt voorgesteld, erin de diensten samen te voegen, zodat de structuur van de markt passend wordt weergegeven.

1.3.3 Vanuit het oogpunt van de cliënteel

De kwestie van de segmentatie in verhouding tot de cliënteel heeft het volgende denkwerk opgeleverd.

In sommige bijdragen wordt voorgesteld de segmentatie van de cliënteel te volgen zoals die door de historische operator wordt toegepast (residential – business – corporate). Daarbij zijn er die vragen rekening te houden met de klantensegmenten waar de historische operator het aggressiefst is, alsook met de eventuele specifieke kortingen.

Andere stellen voor een zeker aantal klantensegmenten op objectieve wijze te definiëren zonder de verdeling te kopiëren van die welke door de historische operator wordt gehanteerd.

Ten slotte stellen andere respondenten voor om elk segment van de cliënteel die een uniforme prijsstructuur geniet, afzonderlijk te bekijken.

1.3.4. Vanuit het oogpunt van de periode van de dag of van de duur van de oproepen

Op de vraag of er een scheiding moet worden gemaakt tussen de peaktarieven en de off-peaktarieven antwoordt de grote meerderheid van de bijdragen bevestigend.

Sommige bijdragen gaan zo ver om een opsplitsing voor te stellen per minuut voor het eerste uur communicatie; andere hebben het over een segmentatie in "periodes" of "plages de temps", maar die termen worden niet anders gedefinieerd.

1.4 PARAMETERS VOOR EEN TEST INZAKE "PRICE SQUEEZE"

In de openbare consultatie werden drie grote categorieën van parameters beschouwd: de tarieven, de kosten en de karakteristieken van de oproepen.

1.4.1. Inzake tarieven

Het Instituut nodigde de respondenten uit om hun mogelijke commentaar en opmerkingen te geven op het voorstel om rekening te houden met het meest voordelige retailtarief dat de dominante operator op een bepaalde markt toepast. Met andere woorden, het ging erom de eventuele

kortingplannen in overweging te nemen die de operator met een sterke marktpositie aan zijn clientèle aanbiedt, alsook de prijs van het abonnement op die kortingplannen.

De meeste bijdragen die aan het Instituut overgezonden zijn, gaan duidelijk in dezelfde zin als de hypothese in de vorige paragraaf.

Toch duiken hier en daar nuances op.

Zo heeft een respondent bijvoorbeeld de idee geopperd dat de "wurgintentie" vanwege een operator met een sterke marktpositie volstaat om te spreken van het wurgkarakter van een bepaald tariefplan.

In andere bijdragen is er sprake van om de publicatie van "tailor made"-kortingen die de operator met een sterke marktpositie toepast, verplicht te maken. In diezelfde optiek heeft een respondent geopperd dat het Instituut de bevoegdheid zou moeten hebben om een kopie te krijgen van de rekeningen "corporate" klanten van de historische operator. Een grotere transparantie terzake lijkt een bijna veralgemeende behoefte van de sector te zijn.

1.4.2. Inzake kosten

Het Instituut heeft suggesties van de sector gevraagd over de kosten die men in beschouwing zou moeten nemen om een test inzake price squeeze uit te voeren, zowel in hoofde van de operator met een sterke marktpositie als van de alternatieve operatoren.

De lijst van kosten zoals door het Instituut voorgesteld in het consultatiedocument omvat :

- wat betreft de interconnectiekosten :
 - de variable kosten (collecting, terminating) ;
 - de vaste kosten (interconnectieverbindingen, toegang tot toegangspunten).

- wat betreft de andere kosten :
 - de kosten voor facturering en dubieze debiteuren;
 - de netwerkkosten;
 - de commerciële kosten.

Uit de verscheidene bijdragen die bij het Instituut zijn ingediend, blijkt over het algemeen dat de voorgestelde lijst op instemming van de sector kan rekenen. Er dient echter te worden ingegaan op enkele nuances.

Allereerst vonden meerdere respondenten het nuttig om een aantal elementen aan die lijst toe te voegen, waarbij we vooral onthouden dat, enerzijds, men in de vaste interconnectiekosten ook de kosten voor collocatie, voor IC-links en voor de installatie van carrier preselection zou moeten toevoegen, en anderzijds, dat men ook rekening moet houden met de technische en procedurekosten die veroorzaakt worden door afbraakprijzen. Bovendien maakt een respondent gewag van de mogelijkheid om een retail markup te gebruiken die alle retailkosten van de dominante operator zou weergeven.

Vervolgens vermelden sommige bijdragen dat de facto, door de configuratie die door de dominante operator aan de interconnectietarieven gegeven wordt, de alternatieve operatoren verplicht zijn om

hun netwerk onnodig groot te dimensioneren. Dat feit zou volgens sommigen ook in de test inzake price squeeze in overweging moeten worden genomen.

1.4.3. Inzake de karakteristieken van de oproepen

De vraag of rekening moet worden gehouden met de oproepprofielen en/of de spreiding van de oproepen, en of men die parameters enkel in hoofde van de operator met een sterke marktpositie moet bestuderen of ook in hoofde van de alternatieve operatoren, heeft aanleiding gegeven tot uiteenlopende antwoorden.

Allereerst hebben de respondenten enkele suggesties gedaan voor de profielen en de spreiding van de oproepen, waaronder :

- de berekening van de spreiding van de oproepen voor een bepaalde reeks van gesprekstijden met regelmatige tussenpozen (bijvoorbeeld om de tien minuten, zelfs iedere minuut volgens sommigen) soms met een beperking in de tijd (bijvoorbeeld : opdeling minuut per minuut voor de eerste dertig minuten van het gesprek);
- de vaststelling van een methodologie voor de berekening van ieder type van dienst (spraaktelefonie, huurlijnen, ADSL, data,...).

Vervolgens lopen de bijdragen zeer uiteen wat betreft het profiel van de referentieoproepen, gaande van het uitsluitend rekening houden met het profiel dat is waargenomen bij de clientèle van de dominante operator tot het uitsluitend rekening houden met de profielen die zijn waargenomen bij de alternatieve operatoren, met daartussen het in beschouwing nemen van de profielen die zijn waargenomen bij alle operatoren die actief zijn op de markt (dominante en alternatieve).

1.5 NIVEAU VAN EEN REDELIJKE BRUTOMARGE

Ook hier verschillen de bijdragen die aan het Instituut bezorgd zijn.

In sommige bijdragen wordt berekend wat volgens de auteur de redelijke brutomarge is. De vermelde cijfers gaan van 35 % tot 60 % van de door de OLO toegepaste retailprijs. Men vindt bijna eensgezind dat de OLO een retailtarief moet kunnen toepassen dat 20% lager ligt dan het retailtarief dat door de dominante operator wordt toegepast.

Anderen zijn van mening dat een analyse van de concurrentie in concreto moet worden uitgevoerd en dat het bijna onmogelijk is, en in ieder geval niet geschikt, om een redelijke brutomarge op een abstracte en theoretische manier vast te stellen. Bovendien moet volgens sommigen de redelijke brutomarge voor ieder product op iedere markt worden vastgelegd, en niet op een algemene wijze voor alle diensten.

1.6 ANDERE METHODOLOGIEËN VOOR DE BEREKENING VAN DE KOSTEN

Bij vraag 11 van de openbare consultatie gaf het BIPT iedereen de mogelijkheid om andere methodologische hypothesen naar voren te brengen dan diegene die tot nu toe zijn voorgesteld.

Dat punt heeft geleid tot de volgende extra commentaren :

1. het BIPT zou ook moeten verwijzen naar niet-financiële elementen wanneer een analyse van price squeeze wordt uitgevoerd;
2. het BIPT zou ook een systeem van benchmark met andere (Europese of niet-Europese) landen kunnen overwegen;
3. het BIPT zou ook rekening moeten houden met de financieringskosten, alsook met de «strategische» kosten, R&D;
4. het BIPT zou kunnen nagaan in welke mate de volumekortingen die de historische operator toepast verenigbaar zijn met de verplichting van basering op de kosten;
5. het BIPT zou moeten werken op basis van een gemiddelde oproepduur van drie minuten.

1.7 UITBREIDING VAN DE BEVOEGDHEDEN VAN HET BIPT

Het Instituut wenste alle commentaren van de sector te verzamelen over de voorstellen tot wijziging van het regelgevingskader die zijn geformuleerd in zijn advies van 29 september 2000 met betrekking tot de tariefhervorming die door Belgacom werd beoogd voor 1 oktober 2000.

Bijna unaniem hebben de respondenten ingestemd met de voorstellen van het Instituut, hoofdzakelijk met :

- de invoering van een algemeen systeem van officiële goedkeuring van de prijzen;
- de herziening van het systeem van betaalbare prijs zoals dat op het ogenblik georganiseerd is;
- de kostenbasering voor iedere component van de spraaktelefoon dienst;
- de verfijning van het verbod op concurrentievervalsende subsidies.

Daarenboven wordt in de meeste bijdragen over het algemeen gepleit voor een grotere onafhankelijkheid van de regulator, alsook de toekenning van meer uitgebreide bevoegdheden inzake onderzoek en bijsturing, meer bepaald voor de praktijken van price squeeze of afbraakprijzen.

Sommige bijdragen vinden dat artikel 106, § 1, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, in de versie die momenteel van kracht is, reeds een voldoende wettelijke basis vormt voor de uitvoering van een test inzake "price squeeze".

Andere bijdragen pleiten eerder voor een mechanisme van "samenwerking" tussen het BIPT en de Raad voor de mededinging en de aanstaande aanneming van een koninklijk besluit tot vaststelling van die samenwerkingregels.

1.8 ANDERE BEDENKINGEN

In zijn laatste vraag nodigde het Instituut de respondenten uit om bijkomende commentaar te leveren die zij relevant achtten voor de problematiek van afbraakprijzen.

We vermelden de volgende elementen :

- het belang om een test inzake "price squeeze" voor alle diensten uit te voeren (niet enkel diegene die zijn vastgesteld door het Instituut);

- een grotere transparantie op het niveau van tarieven, meer bepaald inzake de kortingplannen. Die laatste moeten in aanmerking worden genomen in de test inzake "price squeeze";
- de invoering van de mogelijkheid voor het BIPT om, in het kader van zijn algemene opdracht van controle en toezicht, de inlichtingen te gebruiken die zijn leden ingewonnen hebben in hun hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie;
- wanneer het Instituut een praktijk van "price squeeze" vaststelt, zou het de mogelijkheid moeten hebben om:
 - ofwel de retailtarieven te verhogen die als wezenlijk onderdeel van "price squeeze" erkend zijn;
 - ofwel de interconnectietarieven te verlagen.
- de noodzaak om de Wholesale-tarieven en de retailtarieven van Belgacom boekhoudkundig te scheiden;
- de mate waarin een dominante onderneming haar concurrenten wenst uit te schakelen bij de beoordeling van het "afbraak" karakter van een bepaald tariefbeleid.

1.9 CONCLUSIE

Na het onderzoek van de verschillende bijdragen die aan het BIPT bezorgd zijn, kan men niet anders dan de grote verscheidenheid vaststellen in de meningen over de meeste vragen. Vragen waarover een ruime consensus bestaat (bijvoorbeeld punt 7 "Uitbreiding van de bevoegdheden van het BIPT") komen tamelijk zelden voor.

Die vaststelling brengt het BIPT ertoe om de uitwerking te overwegen van een methodologie voor een test inzake "price squeeze" die zich voornamelijk zou baseren op het door OPTA ontwikkelde Nederlandse model. Die methodologie wordt beknopt voorgesteld in hoofdstuk 2 van dit document.

De voorstellen tot wijziging van het regelgevingskader, zoals geformuleerd in het advies van het BIPT van 29 september 2000, zijn verduidelijkt en opnieuw overgenomen in de vorm van wetsartikelen in hoofdstuk 3.

2 VOORSTEL VAN TEST INZAKE PRICE SQUEEZE

In Nederland hebben de nationale regelgevende instantie (OPTA) en de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMA) in onderlinge overeenstemming een test inzake price squeeze bepaald voor verscheidene telecommunicatiediensten. De te volgen methode bij die test wordt hieronder kort beschreven. Het referentiedocument (Richtsnoeren prijssqueeze, OPTA en NMA, 28/02/2001) is op Internet beschikbaar op het volgende adres:

<http://www.opta.nl/download/richtsnoerenprijssqueeze.pdf> (in het Nederlands)

http://www.opta.nl/download/direc_pricesqueeze_280201.pdf (in het Engels)

Het eerste deel omvat voornamelijk de juridische basis ter motivering van het standpunt van de twee autoriteiten. De bijlagen beschrijven de test inzake price squeeze die toegepast wordt op 4 types van telecommunicatiediensten:

- spraakverkeer binnen de regio;
- spraakverkeer buiten de regio;
- internetinbelverkeer;
- vast-mobiel verkeer.

De eerste stap bestaat in het vaststellen van de relevante markt. Het spraakverkeer en het dataverkeer worden als twee afzonderlijke markten beschouwd, terwijl op het stuk van spraaktelefonie de lokale lus, het regionale netwerk en het nationale netwerk moeten worden onderscheiden.

Indien het bijvoorbeeld gaat om verkeer binnen de regio, zijn OPTA en NMA van mening dat bijna alle gesprekken een toegangslijn tot KPN gebruiken en ook het regionale netwerk van KPN.

De volgende test wordt dus toegepast op KPN (set-up en duration worden elke keer afzonderlijk bestudeerd):

- bepaling van de tarieven die worden toegepast op de eindgebruiker;
- toepassing van een gemiddeld kortingpercentage op die tarieven (ermee rekening houdende dat niet alle klanten het hoogste kortingpercentage genieten);
- berekening van de relevante interconnectiekosten (terminating en collecting). Er wordt rekening gehouden met het percentage gesprekken die gerouteerd moeten worden via een lokale centrale of via 1 of 2 andere centrales. Lokale, regionale en nationale terminating en collecting worden dienovereenkomstig gewogen;
- berekening van een percentage retailkosten in verhouding tot de netwerkkosten;
- het bedrag (tarief - korting) wordt vergeleken met het bedrag (interconnectiekosten + retailkosten): $(\text{tarief} - \text{korting}) \geq (\text{IC-kosten} + \text{retailkosten})$

De test moet tegelijkertijd geslaagd zijn voor de *set-up* en de *duration*.

Vraag die ter consultatie wordt voorgelegd

Het BIPT vraagt de respondenten om hun commentaar over de door OPTA en NMA gekozen methodologie mee te delen. De commentaar kan gaan over:

- de principes van die methodologie;
- de gebruikte parameters;
- de mogelijkheid en/of moeilijkheid om die om te zetten voor de Belgische markt.

3 VOORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 21 MAART 1991

Hieronder vindt u een aantal voorstellen tot wijziging van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven. Die wijzigingen betreffen meer bepaald de kwesties met betrekking tot de tarieven en de mededinging op de markt.

Art. 1er. L'article 69 de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques, modifié par la loi du 19 décembre 1997, est complété comme suit :
"Ces activités sont déployées en tenant compte des intérêts des utilisateurs et de l'interopérabilité des services. Elles n'entravent pas la concurrence sur le marché."

Art. 2. L'article 75, § 3, de la même loi, remplacé par la loi du 19 décembre 1997, est remplacé comme suit :
" § 3. L'Institut est chargé d'une mission générale de surveillance et de contrôle en ce qui concerne les matières relatives aux télécommunications. Ceci signifie entre autres que l'Institut peut intervenir de sa propre initiative, à tout moment, lorsque cette intervention se justifie pour garantir l'interopérabilité des services, le respect de la présente loi, la protection des intérêts des utilisateurs finals ou le maintien et la stimulation d'une concurrence réelle sur le marché des télécommunications."

Art. 3. A l'article 79bis, § 1er, de la même loi, inséré par la loi du 19 décembre 1997, l'alinéa 2 est abrogé.

Art. 4. L'article 105ter de la même loi, inséré par la loi du 19 décembre 1997, est remplacé par la

Art. 1. Artikel 69 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, gewijzigd bij de wet van 19 december 1997, wordt aangevuld als volgt :

"Deze activiteiten worden ontplooid rekening houdend met de belangen van de gebruikers en de interoperabiliteit van de diensten. Zij belemmeren de mededinging op de markt niet."

Art. 2. Artikel 75, § 3, van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 19 december 1997, wordt vervangen als volgt :
" § 3. Het Instituut is belast met een algemene opdracht inzake toezicht en controle wat betreft telecommunicatieaangelegenheden. Dit betekent onder meer dat het Instituut te allen tijde op eigen initiatief maatregelen kan nemen als zulks gerechtvaardigd is om interoperabiliteit van diensten te waarborgen, de naleving van deze wet te garanderen, belangen van de eindgebruikers te vrijwaren of een daadwerkelijke mededinging op de markt voor telecommunicatie te behouden en te bevorderen".

Art. 3. In artikel 79bis, § 1, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 19 december 1997, wordt het tweede lid opgeheven.

Art. 4. Artikel 105ter van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 19 december 1997,

disposition suivante :

“Art. 105ter. Tout opérateur de services de téléphonie vocale qualifié d’organisme puissant sur ce marché communique tout projet de modification des tarifs concernant les services visés à l’article 106, § 1er, 1°, 2°, 4° et 5° à l’Institut. Cette communication est accompagnée des informations permettant à l’Institut d’apprécier la conformité de cette modification tarifaire aux dispositions de l’article 69 de la loi. Dans un délai de 20 jours ouvrables après réception du projet de modification tarifaire, l’Institut peut ordonner la suspension, la modification ou le retrait des tarifs proposés. Le silence de l’Institut vaut approbation des tarifs.

Tout opérateur de services de téléphonie vocale qualifié d’organisme puissant ne modifie les tarifs du service de téléphonie vocale qu’après les avoir publiés cinq jours ouvrables à l’avance en ce qui concerne les augmentations et un jour ouvrable en ce qui concerne les diminutions, sauf dérogation accordée par l’Institut. Le délai repris à la phrase précédente commence le premier jour ouvrable suivant le jour de la décision favorable de l’IBPT.”

Art. 5. A l’article 106, § 1, de la même loi, remplacé par la loi du 19 décembre 1997, les modifications suivantes sont apportées :

a) la disposition au 1° est remplacée comme suit :

“1° chacune des différentes composantes du service de téléphonie vocale telles que définies par l’Institut;”

b) la disposition au 2° est remplacée comme suit :

“2° chacune des différentes composantes du service des lignes louées telles que définies par l’Institut;”

c) une 5° est ajouté, libellé comme suit :

“5° chacune des différentes composantes ou sortes du service de données telles que définies par l’Institut.”

Art. 6. A l’article 109, § 1er, alinéa 1er, de la même loi, remplacé par la loi du 19 décembre 1997 et modifié par l’arrêté royal du 21 décembre 1999, sont apportées les modifications

wordt vervangen als volgt :

“ Art. 105ter. Elke operator van spraaktelefoondiensten die als organisatie met een sterke positie op die markt is aangemerkt, deelt elk ontwerp van tariefwijziging met betrekking tot de diensten bedoeld in artikel 106, § 1, 1°, 2°, 4° en 5° mee aan het Instituut. Die mededeling wordt vergezeld van inlichtingen die het het Instituut mogelijk maken om de conformiteit van die tariefwijziging in het licht van artikel 69 van de wet te beoordelen. Binnen een termijn van 20 werkdagen na de ontvangst van het ontwerp van tariefwijziging, kan het Instituut de opschorting, wijziging of intrekking van de voorgestelde tarieven bevelen. Het stilzwijgen van het Instituut geldt als een goedkeuring van de tarieven.

Elke operator van spraaktelefoondiensten die als organisatie met een sterke marktpositie is aangemerkt, wijzigt de tarieven van de spraaktelefoondienst pas na ze vijf dagen op voorhand te hebben bekendgemaakt wat betreft een verhoging en één werkdag wat betreft een verlaging, behoudens een afwijking toegestaan door het Instituut. De termijn vermeld in de vorige zin begint de eerste werkdag volgend op de dag van de gunstige beslissing van het BIPT”.

Art. 5. In artikel 106, § 1, van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 19 december 1997, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) de bepaling onder 1° wordt vervangen als volgt :

“1° elk van de verschillende bestanddelen van de spraaktelefoondienst zoals gedefinieerd door het Instituut;”

b) de bepaling onder 2° wordt vervangen als volgt :

“2° elk van de verschillende bestanddelen van de dienst huurlijnen zoals gedefinieerd door het Instituut;”

c) er wordt een 5° toegevoegd, luidende :

“5° elk van de verschillende bestanddelen of soorten van de gegevensdienst zoals gedefinieerd door het Instituut.”

Art. 6. In artikel 109, § 1, eerste lid, van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 19 december 1997 en gewijzigd bij het koninklijk besluit van 21 december 1999, worden de volgende wijzigingen

suivantes :

- 1° les mots “cette personne” sont remplacés par les mots “cet organisme”;
- 2° après les mots “d’autres services de télécommunications” les mots “quelle que soit sa position concurrentielle sur ceux-ci” sont ajoutés.

Art. 7. L’article 109quater de la même loi, remplacé par la loi du 19 décembre 1997 et modifié par l’arrêté royal du 4 mars 1999, est remplacé par le texte suivant :
“109quater, § 1er. En cas d’infraction aux obligations imposées en vertu de ce Titre et de ses arrêtés d’exécution, l’Institut peut infliger une amende administrative d’un montant de 1.000 francs minimum et 5.000.000 francs maximum, et ce sans préjudice des dispositions de l’article 114.

§ 2. L’amende ne peut être infligée qu’après que le contrevenant a été entendu par le fonctionnaire dirigeant de l’Institut ou par le fonctionnaire désigné par celui-ci. A cet effet, le fonctionnaire dirigeant de l’Institut convoque le contrevenant par courrier recommandé.

Si le contrevenant ne répond pas à cette convocation et qu’il ne donne pas de raison valable, il sera considéré qu’il a été entendu. Sous réserve des dispositions du § 3, la convocation est envoyée après que le contrevenant a été mis en demeure et n’a pas satisfait aux conditions mentionnées dans cette mise en demeure dans les délais impartis.

§ 3. Si un officier de police judiciaire tel que visé à l’article 110 constate qu’une personne détient ou commercialise des équipements qui ne satisfont pas aux conditions de l’article 94, ou utilise des équipements de façon contraire à l’article 96, il rédige un procès-verbal et prend toutes les dispositions nécessaires.

§ 4. Si un officier de police judiciaire, tel que visé à l’article 110, établit un procès-verbal après avoir constaté une infraction aux obligations imposées en vertu de ce Titre et de ses arrêtés d’exécution, il transmet l’original de ce procès-verbal au fonctionnaire dirigeant de l’Institut, et en fait parvenir une copie au Procureur du Roi.

aangebracht:

- 1° het woord “persoon” wordt vervangen door het woord “organisatie”;
- 2° na de woorden “wordt toegestaan” worden de woorden “ongeacht haar concurrentiepositie inzake die laatste” toegevoegd.

Art. 7. Artikel 109quater van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 19 december 1997 en gewijzigd bij het koninklijk besluit van 4 maart 1999, wordt vervangen als volgt :
“109quater, § 1. In geval van overtreding van de krachtens deze Titel en haar uitvoeringsbesluiten opgelegde verplichtingen kan het Instituut de overtreder een administratieve boete opleggen van minimaal 1.000 frank en maximaal 5.000.000 frank, dit onverminderd de bepalingen van artikel 114.

§ 2. De boete kan slechts worden opgelegd nadat de overtreder gehoord werd door de leidinggevende ambtenaar van het Instituut of door de door hem aangewezen ambtenaar. De leidinggevende ambtenaar van het Instituut roept hiertoe per aangetekende brief de overtreder op. Indien de overtreder geen gehoor geeft aan de oproeping, en hij hiervoor geen aanvaardbare reden opgeeft, wordt hij geacht gehoord te zijn. Behoudens de bepalingen van § 3, gebeurt de oproeping nadat de overtreder in gebreke werd gesteld en hij aan de voorwaarden vermeld in deze ingebrekestelling niet binnen de opgelegde termijn heeft voldaan.

§ 3. Indien een officier van de gerechtelijke politie zoals vermeld in artikel 110 vaststelt dat een persoon apparatuur die niet voldoet aan de voorwaarden van artikel 94 houdt of commercialiseert, of apparatuur gebruikt op een manier die strijdig is met artikel 96, stelt hij hiervan een proces-verbaal op en neemt hij alle nodige maatregelen.

§ 4. Indien een officier van de gerechtelijke politie zoals vermeld in artikel 110 een proces-verbaal opstelt naar aanleiding van een door hem vastgestelde overtreding van de krachtens deze Titel en haar uitvoeringsbesluiten opgelegde verplichtingen, maakt hij het origineel van dit proces-verbaal over aan de leidinggevende

Le Procureur du Roi dispose d'un délai de deux mois pour entamer des poursuites.

Si le Procureur du Roi n'entame pas de poursuites dans ce délai, l'Institut convoque le contrevenant conformément au § 2, alinéa premier.

§ 5. Dans le mois qui suit l'audition visée au § 2, alinéa 2, l'Institut fait parvenir au contrevenant une ordonnance reprenant au moins :

- 1° le montant de l'amende et les motifs de celle-ci;
- 2° l'infraction pour laquelle l'amende a été infligée ainsi que la disposition réglementaire enfreinte;
- 3° le délai dans lequel le paiement doit être effectué;
- 4° la disposition mentionnée au § 6;
- 5° la possibilité d'interjeter appel auprès du Conseil d'Etat.

L'ordonnance est notifiée au contrevenant par lettre recommandée.

§ 6. L'amende doit être payée dans le délai fixé par le fonctionnaire dirigeant de l'Institut ou le fonctionnaire désigné par celui-ci, qu'il soit interjeté appel ou non. Ce délai est calculé à partir du jour suivant celui de la date du cachet de la poste de l'ordonnance visée au § 4.

§ 7. Si le contrevenant ne paie pas l'amende fixée au § 5 dans le délai imparti, l'Institut ordonnera l'arrêt total ou partiel, temporaire ou définitif des activités auxquelles l'infraction se rapporte. Cette mesure n'entraîne pas l'annulation de l'amende et n'en empêche pas la perception.

L'ordre de cessation des activités est notifié au contrevenant par lettre recommandée par le fonctionnaire dirigeant de l'Institut et prend cours dès réception de celui-ci. Le fait de l'ignorer entièrement ou partiellement est sanctionné par les peines visées à l'article 114, § 6, ou

ambtenaar van het Instituut, en een afschrift ervan aan de procureur des Konings.

De procureur des Konings beschikt over een termijn van twee maanden om tot vervolging over te gaan.

Indien de procureur des Konings niet binnen deze termijn tot vervolging overgaat, roept het Instituut de overtreder op overeenkomstig § 2, lid 1.

§ 5. Het Instituut bezorgt de overtreder binnen de maand na de in § 2, lid 2, vermelde hoorzitting, een beschikking waarin minstens wordt vermeld :

- 1° het bedrag van de boete en de motivering ervan;
- 2° de overtreding naar aanleiding waarvan zij werd gegeven, alsook de overtreden reglementaire bepaling;
- 3° de termijn waarbinnen de betaling moet gebeuren;
- 4° de in § 6 vermelde maatregel;
- 5° de mogelijkheid om overeenkomstig § 8 beroep aan te tekenen.

De beschikking wordt per aangetekende brief aan de overtreder toegestuurd.

§ 6. De boete moet worden betaald binnen de door de leidinggevende ambtenaar van het Instituut of de door hem aangewezen ambtenaar bepaalde termijn, ongeacht of beroep wordt aangetekend of niet. Deze termijn wordt berekend vanaf de dag volgend op de poststempeldatum van de in § 4, vermelde beschikking.

§ 7. Indien de overtreder de in § 5, bepaalde boete niet binnen de vooropgestelde termijn betaalt, beveelt het Instituut de gehele of gedeeltelijke, tijdelijke of definitieve stopzetting van de activiteiten waarop de overtreding betrekking heeft voor de duur van maximaal één jaar. Deze maatregel doet de boete niet vervallen en verhindert de invordering ervan niet.

Het bevel tot staking van activiteiten wordt door de leidinggevende ambtenaar van het Instituut per aangetekende brief aan de overtreder toegestuurd en gaat in vanaf de ontvangst ervan. Het geheel of gedeeltelijk negeren ervan wordt bestraft met de straffen vermeld in artikel 114, § 6, of

conformément à l'article 41bis du Code pénal.

overeenkomstig artikel 41bis van het
Strafwetboek.

§ 8. Les frais de contrôle et d'examen sont dans
tous les cas imputés au contrevenant.

§ 8. De kosten van controle en onderzoek worden
in ieder geval op de overtreder verhaald.

§ 9. Le contrevenant qui conteste les sanctions
qui lui ont été infligées en exécution de cet article
par le fonctionnaire dirigeant de l'Institut ou par
le fonctionnaire désigné par celui-ci, interjette
appel par requête devant la Cour d'Appel de
Bruxelles, à peine de déchéance, dans un délai
d'un mois après la réception de la notification
mentionnée au § 4, ou de l'ordre d'arrêt
mentionné au § 6."

§ 9. De overtreder die de sancties betwist die hem
in uitvoering van dit artikel opgelegd werden
door de leidinggevende ambtenaar van het
Instituut of door de door hem aangewezen
ambtenaar, tekent op straffe van verval binnen
een termijn van een maand na ontvangst van de
kennisgeving vermeld in § 4, of van het beval tot
stopzetting vermeld in § 6, bij wege van
verzoekschrift beroep aan bij het Hof van Beroep
te Brussel."

Vraag die ter consultatie wordt voorgelegd

Het BIPT zou graag uw commentaar over de hierboven genoemde voorstellen ontvangen.

De antwoorden op deze consultatie worden uiterlijk 23 juli 2001 verwacht.

Ze dienen per drager, per fax of elektronische post toe te komen bij :

Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie
Laurent Van Hoyweghen
Sterrenkundelaan 14 bus 21
B-1210 BRUSSEL
Tel : +32-(0)2-226 88 46
Fax : +32-(0)2-226 88 04
E-mail : laurent.van.hoyweghen@bipt.be